

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Quomodo Sacramentarij Bucerum retinere voluerint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

indignationem moratus, Ducis, Saxoniae & Argentoratensium rogatu Augusti Coburgum, ubi Lutherus iussu Ducis Saxoniae tempore Augustani Comitij, veluti proscripsum nuper hærebat (a) ad eum profectus est. Qua de re Lutherani in sua de Cœna Domini Apologia (b) pulcram & notabilem historiam recitant.

Paulo ante Buceri aduentum, inquit, Lutherus vespertilionem in cubiculo suo captum, muro affigi iussit, sumtoque animi gratia arcu, sagitta medium confixit, sic ut cor sagittam extractam sequeretur. Inde ad Vitum quendam memorabili, (venatore potius quam Propheta) digna actioni interfuerat, conuersus, Ne tu, inquit, hoc sine omni & lato praesagio factum putas. Mihi crede, breue videbis vespertilionis alicuius cor à me tactum & confossum. Quum vero eodem die Bucerus aduenisset, Lutherus conspecto homine, subridens ad Vitum ait: Ecce vespertilionem, cui ego mox cor tangam. Quod & factum esse, idem historicus dicit, nec tamen formidabilem illum Achillis & Hectoris congressum eiusque euentum exponit, quare verò quoniam longo Colloquio Lutherus Bucetum & hic illum circumvenire studuerunt, simulando, fallendoque. Perstitit tamen Bucerus in spe concordiae faciendae, quæ eius spes in hoc Lutheri congressu mirifice aucta fuisse videtur. Siquidem à Luthero ad Zuinglium & Oecolampadium confestim profectus fuit (c) & sex secutis annis vehementer telam suam pertexere laborauit.

III. Aiunt quidam, Lutherum cognita Buceri ad Zuinglianismum inclinantis opinione, ne aduersario suo optionem, seu auxiliatorem non minori, quam se laterum acrenum vi præditum, sua pertinacia adiungeret, Buceri opinioni initio non multum contradixisse. Hoc quidem testatur Ambrosius Wolfus. Quamuis autem in hoc congressu, interea dum Augustana Confessio sub incude est, concordia aliqua inter Lutherum & Bucetum facta sit, Bucerus tamen eam miro studio celabat: deinde ad Zuinglium in Heluetiam profectus, eum non minus quam Lutherum ab omni conciliatione alienum offendit, dicentem: *Notum sibi esse quam magno corde sit iste monachus, qui à prima sua opinione numquam sit discessurus. In hac tenenda concordia oleum atque operam perdi.* Idem egit Bucerus cum Oecolampadio, quorum in Epistolarum libris responsa existant. Interea Anno 1531. inchoatus est, quo decurrente xi. Octobris Huldricus Zuinglius in prælio Tigurino cum 50. cantonibus percussus interijt, quem breui dolore

confectus Oecolampadius affecla suus insecutus est, magno Lutheri gaudio & pene triumpho qui Oecolampadium ignitis diaboli sagittis confossum dixit. Post quorum mortem cum anxij essent Sacramentarij, ne à Bucero desererentur, eo quod is ad Bullingerum & Leonem Iudam Zuinglij in Tigurina Ecclesia successores scripisset, Lutheri opinionem magis esse probabilem. Hinc vterque eum obsecrabat, ne hanc quoque ad reliquas Ecclesiarum Zuinglij & Oecolampadij morte acceptas calamitates accedere pateretur, ut causam eorum deseruisse videretur. Tentabant interim Sacramentarij maiorum quoque ut Alberti Btandeburgici Borussiae Ducis animum, ut eum, qui iam à Teutonico ordine, & fide Catholica defecerat, suæ opinioni adiungerent, sed is à Luthero admonitus est, per litteras, ut sibi caueret, argumento ab Vniuersali Ecclesiarum consensu petito, quæ semper crediderit verè præsentem esse Christum in Eucharistia, ita Vertumnus ille Saxonicus armis Catholicorum contra aduersarias sibi hæreses, & armis hæreticorum contra Catholicos grassari perinde habebat, modo vinceret ex animi sui proposito. hac ratione insidijs mutuis hæretici confligentes in annu 1534 deuenere, quo An. mense Decembri Constantiæ ad Lacum Brigantinum Conciliabulum confluuerunt Zuingliani, & Buceriani ad rationem aliquam inter Lutheranos & Sacramentarios concordiam tentandam, in dogmate de Cœna, cui Bucerus omnem operam impendebat (c) Itaq; Bucero perplexis verbis nitente, & sperante quod eorum ambiguitate partes in vnam sectam contraheret, An. sequenti 1535. vehementer per Germaniam scribendo & cursitando de concordia actum est sub patrocinio Landgrauij Philippi, qui iam sædus pepigerat cū Tigurinjs & alijs, aliquot Heluetijs Sacramentariæ sectæ addictis. Hoc igitur euocante Melancthonem in Hafsiam, item Bucetum ex ipso Constantiensi conciliabulo ad se accersente protinus vterque accurrat, & initio Anni vnus 1535. laboratum est in Sampsonicarum vulpecularum vnione. Dederat autem Lutherus in mandatis Melancthoni abeunti in Hafsiam, ut Buceri mentem & num Zuingliani

a Fol. 175. Vlenberg. Vit. Luth. cap. 33. num. 2.
b Vlenberg. Vit. Luth. cap. 33. num. 2. c Bzou. An. Christi 1534. num. xi. Tom. xx. & Vlenberg. Vit. Melanct. cap. 11. num. 1.

ni ab opinione sua discessuri forent, certissime exploraret. Fecitque id Melanchthon, ut ejus ad Urbanū Regium Symmystam Lutheranum testatur, quibus indicat Bucerum cum socijs suis paratum esse ad Augustanæ Confessionis normam de Eucharistia docere & profiteri publice, nempe quod Christi Corpus substantialiter vereque sit præsens ac porrigatur sumentibus, cum in Cæna Domini panis ac Vinum accipiuntur. (a) Accessit eodē studiū Augustanæ civitatis, quæ cū consiliū mutandæ religionis coqueret legatos miserat ad Lutherum duos, nempe Geronem & Huberianū, iussos concordiæ studium quantum possent promovere. Itaque Lutherus datis ad Senatum August. literis mente Julio admodum benigne respondit se cum suis allaboraturum deinceps, ut animi dissidentium sincero nexu conjungantur, & non modo pax sanciretur, sed & suspitionum causæ tollerentur. (b) Senatus Augustanus acceptas literas & consilium alijs civitatibus communicavit, conventumque est ut Jsenaci Thuringiæ in civitate Anno sequenti 1536. ad 14. Maij Synodus Luthero-Zwingliana celebraretur, non Saxonis, nec aliorum sed Lutheri autoritate indicta, quæ tamen ob Lutheri invaliditatem postea VVittebergam est translata. (c) Venerunt ex Helvetijs missi Bucerus & Capito, qui 21. Maij VVittebergam sponte venerunt, una cum Myconio Gothano prædicante, ubi aliquot dierum tractatu, demum simulatam concordiam conventum est, à mutuo fallentibus & falsis. Prolixè hæc Acta exhibet Ulenbergius (d) Sed partes singulæ aliter & aliter pro suo libitu narrant. Sacramentarij aiunt, Bucerum ad Lutherum reversum ab eo impetrasse ut Confessionem cuidam subscripserit, ad ipsorum Confessionem proxime accedenti, adeoque ut Bucero & Capitoni sub animæ salute promiserit, eam inviolabiliter se servaturum: ac tum eundem vaticinatum, nisi pax ab una & altera parte tam corde quam ore conservetur, res omnes in deterius prolapsuras. Hoc idem in epistola ad Helvetios minatur. Sed hæc omnia Anno MDXLIV. à Luthero revocata & infracta ijdem Sacramentarij testantur.

VI. Porro Bucerum cum formula concordiæ VVittebergæ intæ Tigurini, maxime Bullingerus & Leo Juda rogarunt, ut ad Ecclesiæ utilitatem Tigurum veniret. Eo profectus Bucerus invenit nec illos nec alios suæ VVittebergensi

Concordiæ assentientes, Itaque homo vaser inter incudem & malleum vehementer Tigurinos obsecrat ne Lutherum irritarent, ipse pollicitus in eorum Confessione se permanurum. Deinde Declarationem quandam conscribit aliter verbaliter sensu formatam cui Basileenses, Schaffusiani, & Sangallenses subscripserunt; à Bernatibus vero ut eam approbarent impetrare non potuit. Sic homo ille serpentem imitatus fraude dolisque utramque partem sub iugum suum mittere conabatur, ea arte grassatus, ut aliud verbis præferant, aliud sensu absconditum gerant, quam Buceri artem deinde Calviniani avidè amplexi, in præsens tempus studiosè conservant. Bucerus igitur VVittebergæ Lutheranus, in Helvetia palam se Zwinglianum esse, ferebat, imo, quod Pellicanus in epistola quadam exprobrat, Lutherum eiusdem secum esse sententiæ asserbat. Hunc exitum habuit, VVittebergæ indicta Synodus à Luthero in qua ipse ridiculus Papa præfedit, & magis ridicule Bucerus, Capito, Bugenhugius, seu Pomeranus, Jonas, Cruciger, Melanchthon, Menius, Miconius Ex-monachi & miserabiles apostata, tanquam Patres, universæ Ecclesiæ corpus representantes, confederuor, & hæreticorum more se mutuo sefellunt. imo sibi fidem nullatenus adhibuerunt. (e) Porro Summa Conciliabuli illius VVittebergici hæc fere est. (f) Lutherus cum Bucero quod quibusdam Zwinglij, & Occ. lampadij opusculis epistolam præfixisset, acerissimo expostulavit; verum ille resista in typographum culpa, se excusavit. Aliquot ibi sessibus de Cæna Domini magna contentione disputatum fuit Tandem omnes in Lutheri concesserunt sententiam, nempe vero, realiter & re ipsa verum corpus & sanguinem Iesu Christi in Cæna esse sine ulla specierum mutatione. (Sed quomodo hæc cum VVittebergensis Ecclesiæ confessione omnium Lutheranorum ecclesiarum matris conveniunt? ubi folio 144. ita dicitur: Credimus tantam esse Dei potentiam, ut panis & vini in Eucharistia substantiam annihilare, aut in corpus & sanguinem suum mutare possit.) Ibidem conclusum fuit, corpus & sanguinem Christi tam à malis quam à bonis recipi, nec mysterij huius veritatem à personarum dependere meritis sed à bonis sumi ad salutem, à malis vero ad iudicium. At quo-

Vlenberg. Vit. Melanch. cap. 11. num. 1. b Vlenberg. Vit. Lutheri cap. 27. num. 1. c Vlenberg. loc. citatis. d Vita Luth. cap. 27. e Vlenberg. loc. citatis. & Vlenberg. loc. citatis.